

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јули, 2010 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јули, 2010 година

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е осмислена на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некампатните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Информациите добиени од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на добиените одговори на анкетните прашања се заснова врз добиениот нето-процент, односно нетирање на збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со првите две и збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со последните две алтернативи, или обратно во зависност од прашањето.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за второто тримесечје на 2010 година¹

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во јули 2010 година².

Според Анкетата за кредитната активност за второто тримесечје на 2010 година, и покрај постепено урамнотежување на движењата на кредитниот пазар, сепак банките сè уште укажуваат на присутните ризици во нивното работење. Така, во споредба со претходните две анкети, банките се повоздржани во однос на своите очекувања за зголемување на кредитната побарувачка и олеснување на условите за одобрување кредити. Детаљната анализа покажува дека одговорите на банките, во најголема мера, упатуваат на непроменети кредитни услови кај претпријатијата, при делумно олеснети кредитни услови кај населението во второто тримесечје на 2010 година. Притоа, порастот на кредитната побарувачка од страна на претпријатијата и населението што започна од почетокот на 2010 година, продолжи и во второто тримесечје на годината. Од аспект на очекувањата за наредниот период, најголем дел од банките укажуваат на непроменети услови за кредитирање, при делумно зголемување на побарувачката за корпоративни кредити и непроменета побарувачка за кредити од страна на населението. Сепак, за ова тримесечје е карактеристично намалувањето на процентот на банките коишто очекуваат зголемување на кредитната побарувачка, како и олеснување на условите за одобрување корпоративни и станбени кредити.

Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање

Во второто тримесечје на 2010 година, најголем дел од банките (околу 78%) укажале на непроменети услови за одобрување корпоративни кредити, што соодветствува со очекувањата на банките за овој период дадени во претходната анкета. Овој процент упатува на поголема воздржаност на банките од промени во кредитните услови, во споредба со претходниот квартал, кога 41% од банките укажале на непроменетост. Сепак, процентот на банки коишто укажуваат на заострување на кредитните услови, којшто посилно почна да се намалува од последниот квартал на 2009 година, се сведе на само 4% (за илустрација, овој процент во вториот квартал минатата година изнесуваше 90%), што укажува на тоа дека банките сепак реагираат на постабилниот макроекономски амбиент во анализираниот период. Истовремено, на умерено олеснување на кредитните услови укажале 18% од банките. Ваквите

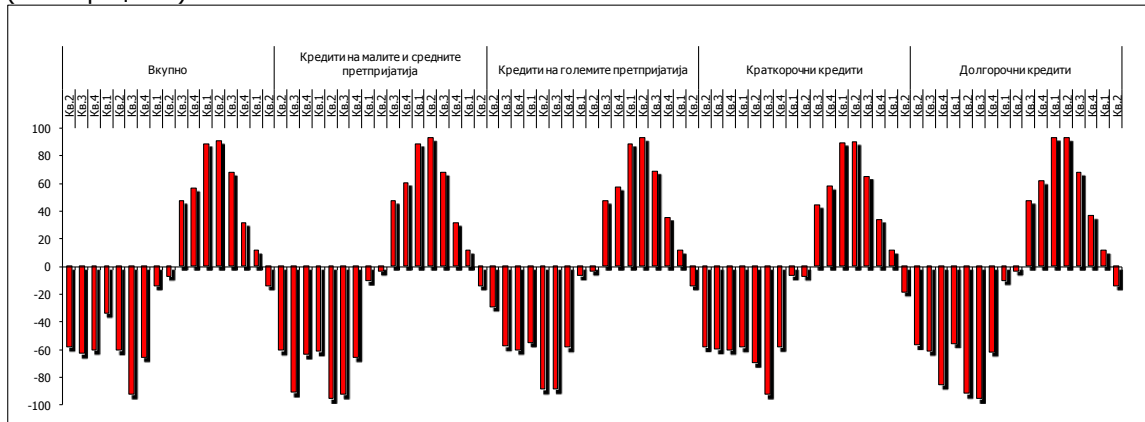
¹ Одговорите се пондирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Воедно, пондерот за претпријатијата ги вклучува бруто-кредитите на нефинансиските друштва (јавни и приватни), додека пондерот за населението ги вклучува бруто-кредитите на физичките лица и на самостојните вршители на дејност.

² Со Анкетата се опфатени 15 банки, при што одговори доставија сите анкетирани банки.

результати се задржуваат и од аспект на големината и од аспект на рочноста на корпоративните кредити. Како резултат на значителното намалување на процентот на банки коишто укажале на заострени кредитни услови, нето-процентите кај сите видови кредити остварија негативни вредности.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата
(нето-процент*)

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

Од аспект на конкретните кредитни услови, 85% од банките укажаа на тоа дека каматната стапка на корпоративните кредити е делумно намалена (74,7% во претходната анкета), додека околу 15% од банките укажаа на непроменетост на каматната стапка. Во поглед на останатите кредитни услови, како и во претходниот квартал, банките главно ги согледуваат како непроменети. Сепак, во рамки на оваа група, поместување во насока на делумно олеснување е забележано кај некаматните приходи, за што се изјасниле 18% од банките. Промена се забележува и кај големината на заемот или кредитната линија, како конкретен услов, којшто речиси сите банки (96%) го сметаат за непроменет, наспроти претходниот квартал во кој 43% од банките го пријавиле за делумно заострен.

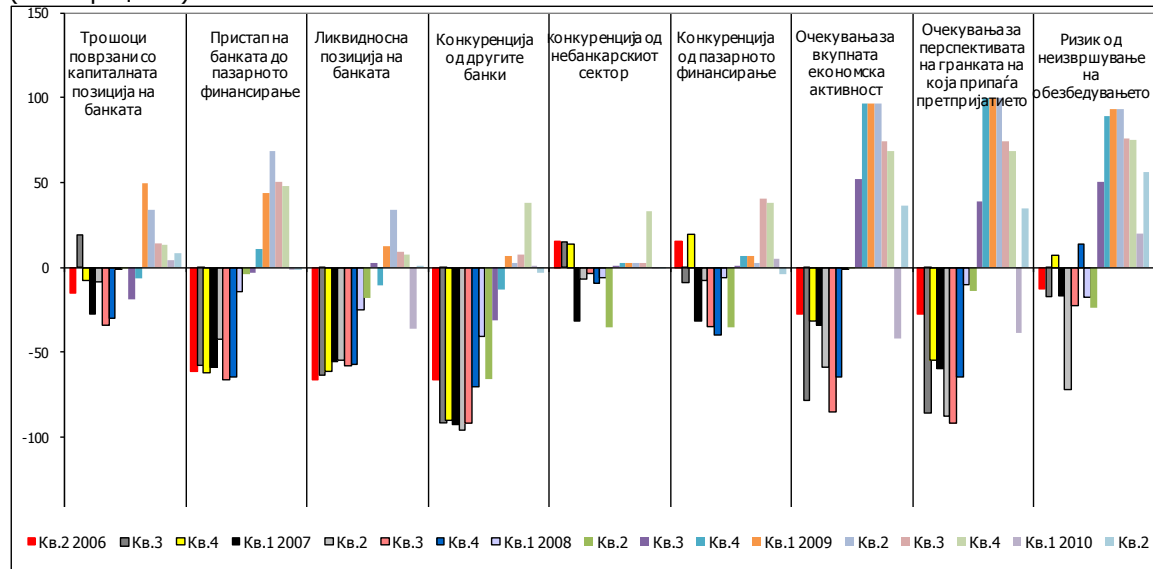
Од аспект на специфичните фактори коишто влијаат на кредитирањето на претпријатијата, позначителни поместувања се забележани кај придонесот на факторите од групата на согледување на **ризикот**. Имено, за разлика од претходниот квартал, во кој оваа група фактори имаше најголем придонес за делумно олеснување на кредитните услови (за што се изјаснија над 50% од банките), во оваа анкета поголемиот дел од одговорите се распределени во насока на поконзервативно влијание на овие фактори. Така, околу половина од банките сметаат дека очекувањата за вкупната економска активност и за перспективите на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието, како и ризикот од неизвршување на обезбедувањето се фактори коишто придонесуваат за заострување на кредитните услови во вториот квартал на годината. Сепак, во споредба со 2009 година, поместувањата во оваа насока се умерени, а дел од банките (околу 20%) и натаму го оценуваат нивниот придонес за позитивен во

насока на олеснување на кредитните услови. Во однос на останатите фактори, оценките на банките во основа се задржаа непроменети. Во вакви услови, нето-процентите на факторите од групата на согледување на ризикот имаа позначителна промена, односно забележаа високи позитивни вредности во споредба со претходниот квартал.

Од аспект на влијанието на монетарната политика врз каматните одлуки на банките во вториот квартал на 2010 година, 86,1% од банките укажале на делумно влијание на промените во монетарната политика, додека 12,8% укажале на нивно незначително влијание.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

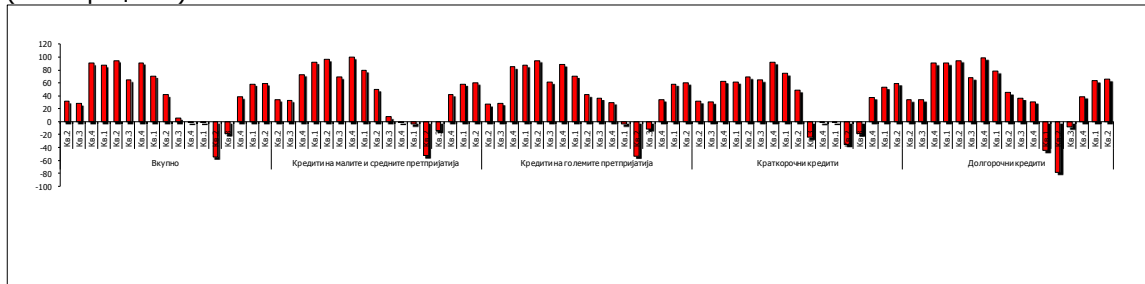
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити

Според одговорите на банките, **побарувачката за корпоративни кредити продолжи да расте и во вториот квартал на 2010 година. Така, околу 60% од банките укажале на зголемена побарувачка, додека 40% од банките оцениле дека побарувачката е во основа непроменета.** Кај нето-процентите е забележано умерено зголемување кај сите видови корпоративни кредити во однос на претходниот квартал, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за непроменета побарувачка (во претходниот квартал, мал дел од банките укажаа на делумно намалена побарувачка), во услови на приближно иста распределба на одговорите во насока на зголемена побарувачка.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата
(нето-процент*)

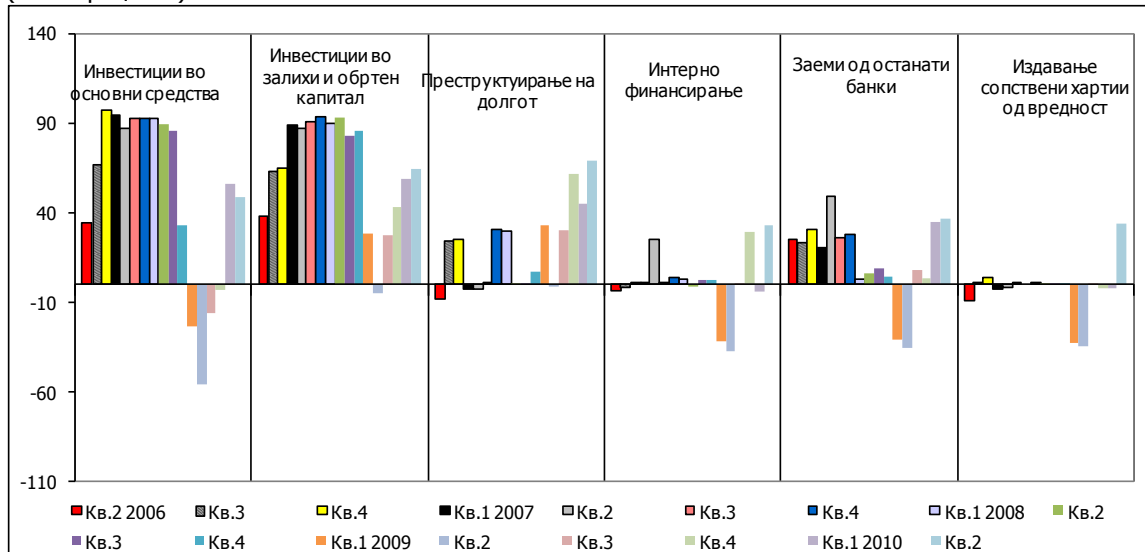

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Во однос на **факторите коишто влијаат врз побарувачката на корпоративните кредити, како фактори со стимулативно дејство врз кредитната побарувачка, банките (околу 70%) ги посочија потребите за инвестиции во залихи и обртен капитал и реструктурирање на долгот.** Притоа, одговорите од последните две анкети укажуваат на тоа дека позитивен ефект за зголемување на побарувачката во првата половина на годината имаат **и инвестициите во основни средства**, за што се изјасниле околу 60% од банките. Кај факторите од групата на алтернативно финансирање, и покрај тоа што поголем дел од банките и натаму го оценуваат нивното дејство врз побарувачката како неутрално, дел од нив упатуваат на позитивно дејство на овие фактори за раст на побарувачката. При вакви движења, нето-процентите кај сите фактори имаа позитивни вредности.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор (нето-процент*)

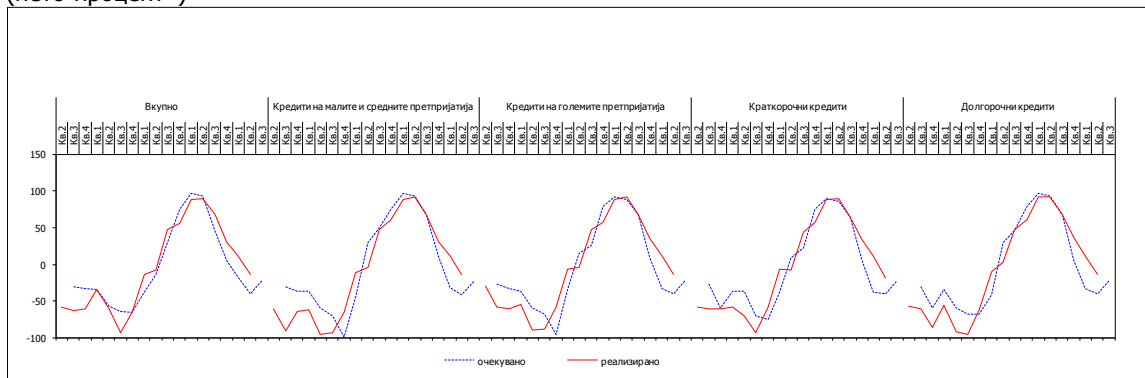
*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања

Во однос на очекувањата на банките во поглед на кредитните услови, најголем дел од банките (околу 70%) не најавуваат промена во третиот квартал на годината, што претставува континуитет на очекувањата дадени во претходната анкета. Истовремено, делумно олеснување на кредитните услови очекуваат околу 20% од банките (околу 40% во претходната анкета). Ваквиот заклучок се однесува и на краткорочните и на долгорочните кредити, одобрени на сите видови претпријатија.

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

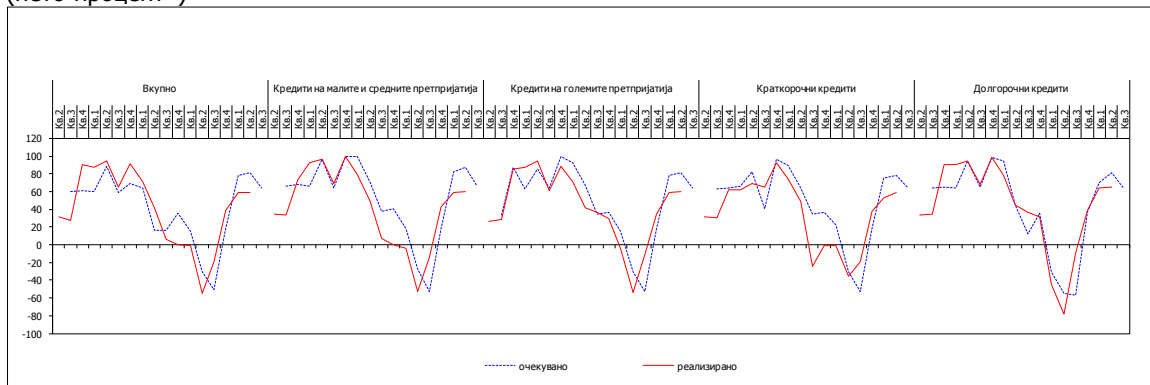

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Од аспект на побарувачката, како и во претходниот квартал, најголем дел од банките (околу 65%) очекуваат зголемување на побарувачката на корпоративни кредити. И покрај тоа што очекувањата за нагорен тренд се најбројни, сепак, одговорите од анкетата упатуваат на зголемен процент на банки коишто не очекуваат промена во побарувачката во третиот квартал на годината.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

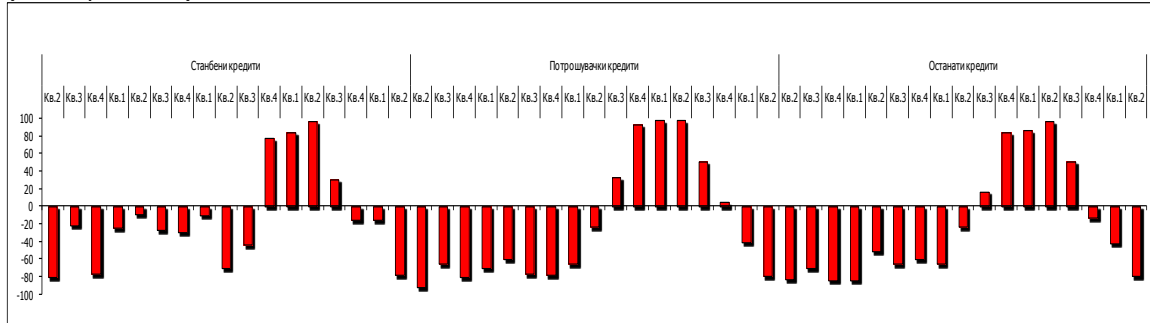
Кредити на населението

Услови на кредитирање

Во услови на зголемување на станбените и потрошувачките кредити, во второто тримесечје е забележано понатамошно олеснување на кредитните услови, но со позасилено темпо, во однос на претходниот период. Ова е посебно изразено кај станбените кредити, каде што 74,5% од банките укажале на делумно олеснети кредитни услови, наспроти 14% во првото тримесечје. Олеснувањето на каматната политика кај потрошувачките кредити, што започна од почетокот на годината, продолжи и во второто тримесечје при што 78,7% од банките укажаа на делумно олеснети кредитни услови. Распределбата на одговорите на банките е слична како во Анкетата од јули 2008 година, односно на периодот пред почетокот на постојаното заострување на кредитните услови и намалувањето на кредитната побарувачка како резултат на глобалната финансиска криза. Тоа укажува на тоа дека банките постепено ја стабилизираат својата каматна политика, насочувајќи ја повторно кон заживување на активноста на кредитниот пазар. Од аспект на нето-процентите, забележано е продлабочување на негативните ставки кај станбените и потрошувачките кредити, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно олеснети кредитни услови.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

Од аспект на условите за одобрување на станбени кредити, околу 60% од банките укажаа на намалување на каматна стапка во второто тримесечје (наспроти 28% од банките во претходниот период). Банките ги оценија останатите услови за одобрување станбени кредити главно како непроменети, со исклучок на провизиите каде што 19,3% од банките укажаа на делумно олеснување. Позначителна промена е забележана кај нето-процентите кај каматната стапка и кај провизиите од -28 и -1,9 во мај, соодветно, на -60,6 и -13 во јули, соодветно, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно олеснети кредитни услови.

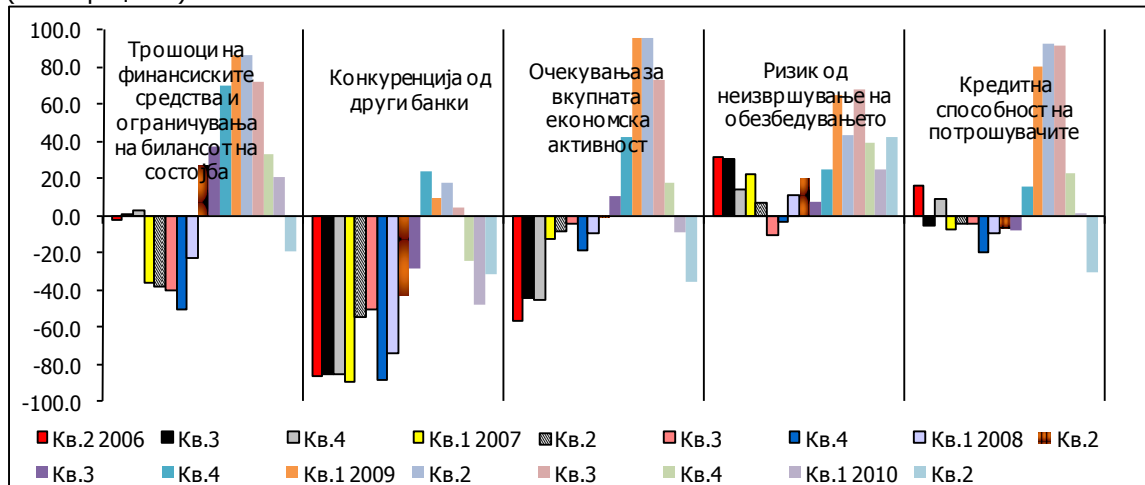
Во текот на второто тримесечје е забележан зголемен број банки (во однос на претходниот период) коишто укажаа на тоа дека определените фактори влијаат за делумно олеснување на кредитните услови. Така, од јули 2008 година, за првпат во второто тримесечје на 2010 година, трошоците на финансиските средства и ограничувањето на билансот на состојба придонесуват за делумно олеснување на кредитните услови (околу 38,4% од банките), за разлика од претходните анкети кога повеќето предизвикаа заострување на кредитните услови. Воедно, околу 19% од банките укажаа на тоа дека овој фактор делува и во насока на делумно заострување на кредитните услови. Околу една третина од банките оценија дека конкуренцијата од другите банки делува кон олеснување на условите за одобрување кредити на населението (наспроти една половина од банките во претходниот период). Од аспект на влијанието на факторите од групата на согледување на ризикот се забележува дека ризиците сè уште се присутни при определување на насоките на кредитната политика на банките. Така, околу 42,2% од банките оценија дека ризикот од неизвршување на обезбедувањето придонесува за делумно заострување на кредитните услови (наспроти 25,2% од банките во првите три месеци на 2010 година). Кај останатите фактори, како што се очекувањата за вкупната економска активност и кредитната способност на потрошувачите, околу 42% од банките оценија дека тие придонесуваат за делумно олеснување на кредитните услови. Исто така, околу 12% од банките укажаа на тоа дека овие два фактора делуваат и во насока кон делумно заострување на кредитните услови (двојно зголемен број на

банки од претходниот период). Позначително поместување кај нето-процентите (навлегување во негативната зона) е забележано главно кај сите фактори коишто влијаат врз кредитните услови, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно олеснување на кредитните услови. Исклучок е кај ризикот од неизвршување на обезбедувањето, каде што нето-процентот е зголемен од 25,2 во мај, на 42,2 во јули, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно заострени кредитни услови.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити

(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

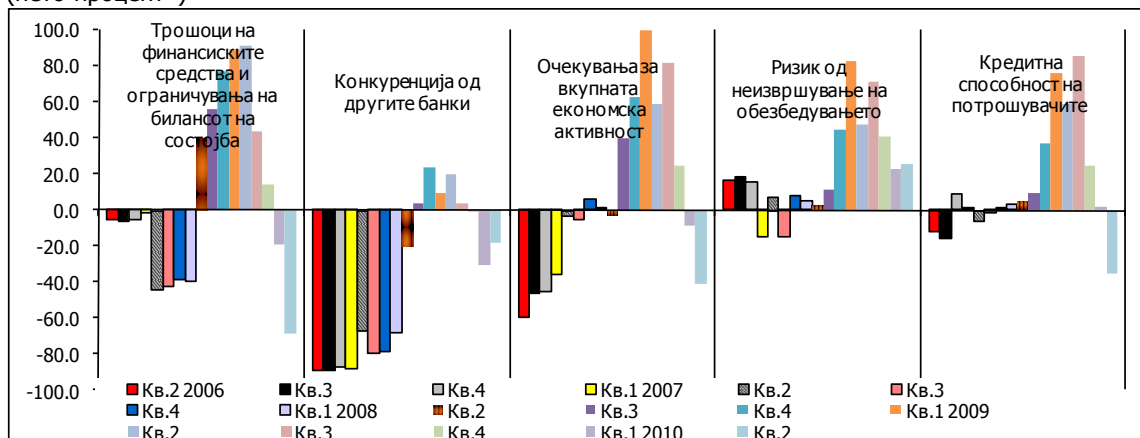
При анализата на кредитните услови за одобрување на потрошувачките кредити, околу 80% од банките укажаа на тоа дека каматната стапка на потрошувачките кредити е намалена, наспроти 90% во претходното тримесечје. Над половина од банките укажаа на тоа дека некаматните приходи се делумно олеснети во овој период, додека останатите кредитни услови во основа се непроменети. Позначителна промена кај нето-процентите е забележана кај каматната стапка од -91,6 во мај, на -79,2 во јули, како резултат на помалиот број банки коишто укажале на нејзино намалување. Од друга страна, пак, нето-процентот на некаматните приходи забележа позначителен пад од 0 во мај, на -52 во јули, како резултат на поголемиот број банки коишто се определиле за делумно олеснување на кредитните услови.

Од аспект на факторите коишто влијаат врз одобрувањето на потрошувачките кредити, забележан е поголем број банки во однос на претходниот период коишто укажаа на тоа дека во второто тримесечје, факторите делуваат во насока на делумно олеснување на кредитните услови. Така, 75,1% од банките (наспроти 19,1% во првото тримесечје) укажаа на тоа дека трошоците на финансиските средства и ограничувањето на билансот на состојба делуваат во насока на делумно олеснување на кредитните услови. Во оваа

насока, делува и конкуренцијата од другите банки (околу 14% од банките). Од аспект на групата фактори за согледување на ризикот, околу 25% од банките укажаа на тоа дека ризикот од неизвршување на обезбедувањето делува во насока на делумно заострување на кредитните услови. За останатите фактори, како што се очекувањата за вкупната економска активност и кредитната способност на потрошувачите, 47,3% и 42,4% од банките, соодветно оценија дека делуваат кон делумно олеснување на условите за одобрување потрошувачки кредити (наспроти 14,7% и 3,9%, соодветно во претходниот период). Кај нето-процентите, е забележано продлабочување на негативните ставки главно кај сите фактори, како резултат на поголемиот број банки коишто се изјасниле за делумно олеснети кредитни услови. Исклучок е забележан кај нето-процентите кај конкуренцијата од други банки, од -30,9 во мај, на -18,3 во јули, како резултат на помалиот број банки коишто се изјасниле за делумно олеснети кредитни услови, и кај ризик од неизвршување на обезбедувањето каде што нето-процентот е сè уште позитивен како резултат на банките коишто укажале на делумно заострени услови.

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити
(нето-процент*)

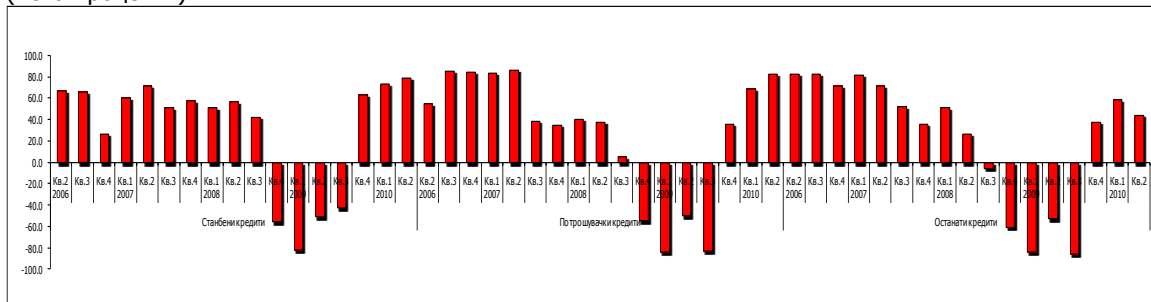

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

При анализата на влијанието на монетарната политика, најголем број од банките укажаа на тоа дека монетарната политика делумно влијае врз определувањето на нивната каматна политика при одобрувањето кредити на населението, наспроти претходниот период кога нејзиното влијание беше оценето како незначително. Така, околу 70% од банките укажаа на тоа дека монетарната политика делумно влијае кај станбените и кај потрошувачките кредити. Од аспект на нето-процентите, забележано е намалување кај сите видови кредити, како резултат на помалиот број банки коишто се изјасниле за значително влијание на монетарната политика врз каматната политика на банките.

Постојаниот тренд на пораст на кредитната побарувачка од страна на населението, што започна во последните месеци на 2009 година, продолжи и во второто тримесечје на 2010 година. Така околу 79% од банките укажаа на делумно зголемување на побарувачката за станбени и потрошувачки кредити. За разлика од претходниот период, ниту една од банките не оценила намалена побарувачка за потрошувачки кредити во второто тримесечје, што придонесе и кон пораст на нивниот нето-процент (од 69 во мај, на 83,3 во јули).

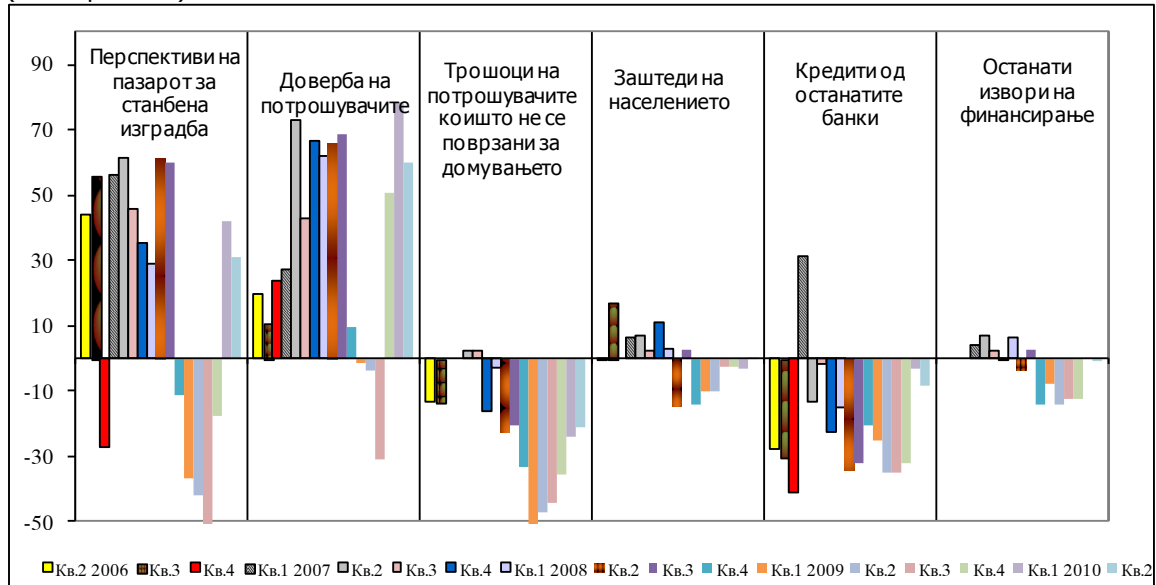
Промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

Анализата на факторите коишто делуваат врз побарувачката на станбени кредити покажува дека перспективите на пазарот за станбена изградба (39% од банките) и довербата на потрошувачите (61,7% од банките) делуваат во насока на делумно зголемување на кредитната побарувачка. Од друга страна, 21,1% од банките забележаа дека трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани со домувањето, како и кредитите од останатите банки (12,3% од банките) се фактори коишто делуваат кон делумно намалување на кредитната побарувачка. Позначителни промени се забележани кај нето-процентите на перспективите на пазарот за станбена изградба, од 41,8 во мај, на 31,1 во јули, како и кај довербата на потрошувачите, од 78,4 во мај, на 59,9 во јули, како резултат на помалиот број банки коишто се изјасниле за делумно намалена побарувачка.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити
(нето-процент*)

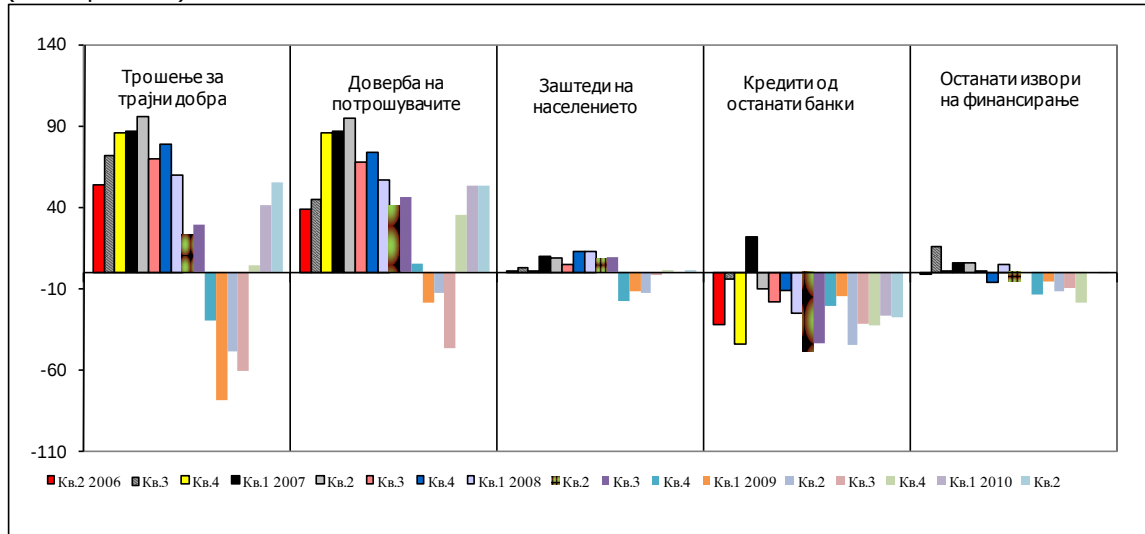

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „-“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „+“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Од аспект на факторите коишто делуваат врз побарувачката на потрошувачките кредити, над половина од банките оценија дека трошењето за трајни добра и довербата на потрошувачите делуваат во насока на делумно зголемување на побарувачката. Од друга страна, околу една третина од банките оценија дека кредитите од останатите банки делуваат врз делумно намалување на кредитната побарувачка. Позначајна промена е забележана кај нето-процентот на трошењето за трајни добра од 40,8 во мај, на 55,3 во јули, како резултат на поголемиот број на банки коишто се определиле за делумно зголемена побарувачка на кредити.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на потрошувачки кредити (нето-процент*)

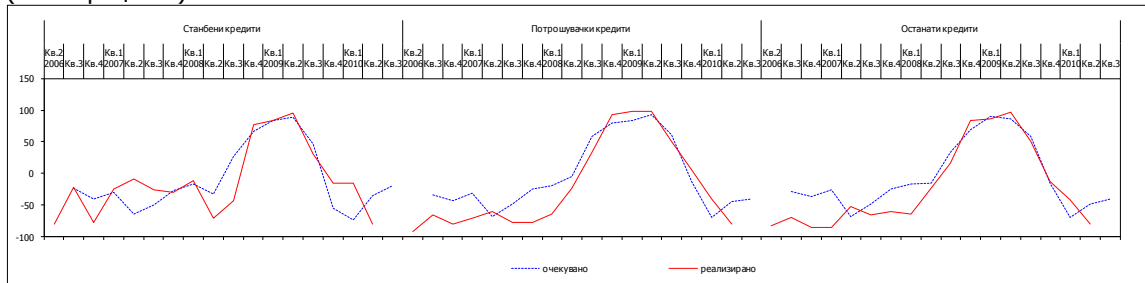
*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања

Забавувањето на интензитетот на очекувањата на банките за олеснување на кредитните услови, што беше забележано во првите три месеци на 2010 година, продолжи и во второто тримесечје на годината. Така, кај станбените кредити, околу 75% од банките не очекуваат поголеми промени на кредитните услови во наредниот период. Воедно, 19,2% од банките очекуваат делумно олеснување на кредитните услови, што претставува најмал број банки од октомври 2009 година, кога започна постојаното олеснување на кредитните услови. Кај потрошувачките кредити, речиси иста е распределбата на одговорите како во мај, така што околу 60% од банките не очекуваат поголеми промени од аспект на кредитните услови, додека останатите банки очекуваат делумно олеснување. Позначителна промена е забележана кај нето-процентот на станбените кредити од -35,1 во мај, на -19,2 во јули, како резултат на помалиот број банки коишто се изјасниле за делумно олеснети кредитни услови.

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

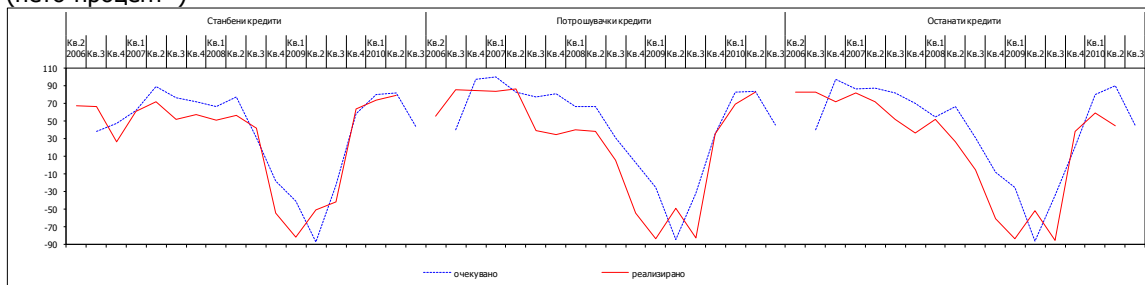

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Забавувањето на интензитетот на очекувањата за олеснување на кредитните услови, во второто тримесечје се отслика и кај очекувањата на банките за движењата на кредитната побарувачка. Така, по три квартали на постојани позитивни очекувања за зголемена кредитна побарувачка, во третото тримесечје на 2010 година, повеќе од половина од банките не очекуваат поголеми промени во побарувачката за станбени и потрошувачки кредити. Притоа, околу 40% од банките очекуваат делумно зголемување на кредитната побарувачка, што е двојно помалку во споредба со претходниот период. Од аспект на нето-процентите кај станбените и потрошувачките кредити, забележани се речиси преполовени стапки во однос на првото тримесечје, како резултат на помалиот број банки коишто се изјасниле за делумно зголемена побарувачка на кредити од страна на населението.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на населението (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за второто тримесечје на 2010 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Во која насока се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително се заострени										
Делумно се заострени	35.4	4	35.4	4	35.4	4.0	35.4	4.0	35.4	4
Во основа останаа непроменети	40.9	78.2	40.9	78.2	40.9	78.2	35.8	73.7	40.9	78.2
Делумно се олеснети	23.9	18.1	23.9	18.1	23.9	18.1	23.9	22.6	23.9	18.1
Значително се олеснети										
Неприменливо							5.1			
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	11.5	-14.1	11.5	-14.1	11.5	-14.1	11.5	-18.6	11.5	-14.1
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		38.6	7.4	19.2		2.5	-18.3	19.4
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка		8.4	91.9				4.2	8.4
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)		2.3	94.3	3.7			-1.3	-1.4
-Ликвидносната позиција на Вашата банка		4.0	92.8	3.5			-36.1	0.5
Б) Притисок од конкуренција			60.0	5.2		2.5	-1.1	-5.2
-Конкуренција од другите банки		5.8	85.9	8.6			0.9	-2.8
-Конкуренција од небанкарски сектор			100.2	0.1			-0.2	-0.1
-Конкуренција од пазарното финансирање			96.2	4.1			5.4	-4.1
В) Согледување за ризикот	5.3	38.6	3.3	18.0		2.5	-47.3	25.9
-Очекувања за вкупната економска активност		54.5	27.8	18.0			-41.6	36.5
-Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми	8.3	46.2	26.0	19.8			-38.9	34.7
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	35.1	21.3	43.9				19.7	56.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			0.2			26.8		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

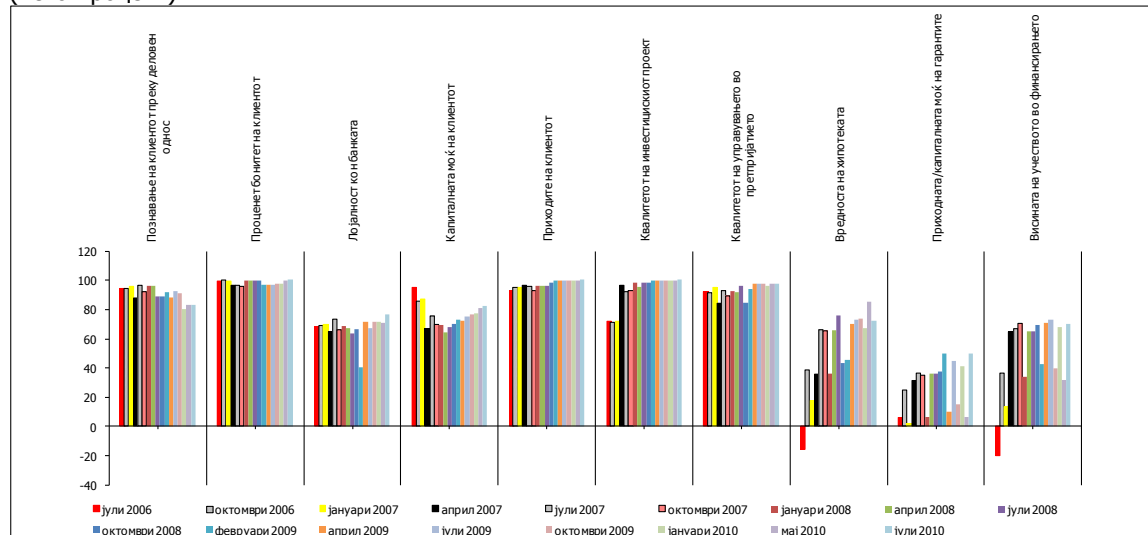
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
Познавање на клиентот преку деловен однос		4.5	8.2	15.6	72.0		82.9	83.1
Проценет бонитет на клиентот				6.2	94.1		100.2	100.3
Лојалност кон банката			23.9	42.4	34.0		70.9	76.4
Капиталната моќ на клиентот			18.0	32.9	49.4		81.0	82.3
Приходите на клиентот				22.0	78.3		100	100
Квалитетот на инвестицискиот проект				47.8	52.5		100	100
Квалитетот на управувањето во претпријатието			2.4	30.3	67.6		97.7	97.9
Вредноста на хипотеката			27.6	28.3	44.4		85.4	72.7
Приходната/капиталната моќ на гарантите		0.1	50.2	9.4	40.6		6.3	49.9
Висината на учеството во финансирањето		4.5	21.2	69.1	5.5		32.0	70.1
Останати фактори, Ве молиме наведете ги					0.2	26.8	0.0	0.2
								0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“(исклучително важни) и „+“(многу важни) и збирот на „-“(делумно важни) и „--“(потполно неважни).

Графикон 15

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата
(нето-процент)

-- = значително се заострени
 - = делумно се заострени
 0 = во основа останаа непроменети
 + = делумно се олеснети
 ++ = значително се олеснети
 НП = неприменливо

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата
(нето-процент)

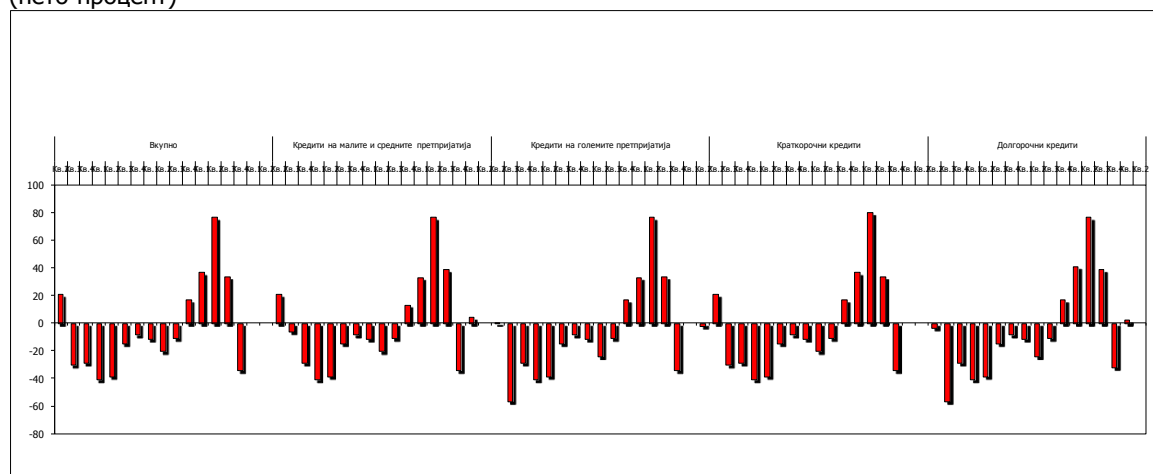
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително влијаеја			4.5			2.5			2.4	
Делумно влијаеја	99.9	86.1	94.5	90.5	99.8	87.3	99.9	87.2	97.5	87.3
Незначително влијаеја	0.1	12.8	1.0	9.6	0.1	5.8	0.1	12.9	0.1	12.8
Не влијаеја						4.5				
Неприменливо	0.2	1.4	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	0.0	0.0	5	0	0.0	-2.0	0.0	0.0	2.4	0.0
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително е намалена									2	
Делумно е намалена	4.4		4.4		4.4		9.5	5.3	2.4	
Во основа остана непроменета	33.0	40.1	33.0	40.1	33.0	40.1	27.9	30.3	27.9	34.8
Делумно е зголемена	62.8	59.0	62.8	60.2	62.8	60.2	62.8	62.2	67.9	65.5
Значително е зголемена								2.5		
Неприменливо		1.2								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	58.4	59.0	58.4	60.2	58.4	60.2	53.3	59.4	63.5	65.5
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“).

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачка

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Потребности од финансирање			11.2	50.6		2.7	54.7	50.6
- Инвестиции во основни средства	4.1	6.0	31.0	58.9		0.3	55.6	48.8
- Инвестиции во залихи и обртен капитал		4.1	27.3	62.8	5.9	0.2	58.4	64.6
- Реструктурирање на долгот		2.3	6.6	54.5	16.8	20.1	45.3	69.0
Б) Употреба на алтернативно финансирање		1.8	23.4	36.6		2.7	0.2	34.8
- Интерно финансирање		4.1	59.4	36.6		0.2	-4.2	32.5
- Заеми од останати банки		6.1	51.6	42.4		0.2	34.9	36.3
- Издавање сопствени хартии од вредност		2.3	32.4	36.6		29.0	-2.2	34.3
Ве молиме наведете ги								
В) Останати фактори						27.0		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат		4		4		4		4		4
Во основа ќе останат непроменети	60.7	70.3	58.7	68.5	60.7	70.3	60.7	70.3	60.7	70.3
Делумно ќе се олеснат	39.5	20	41.5	21.8	39.5	20	39.5	20	39.5	20
Значително ќе се олеснат		6		6		6		6		6
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-39.5	-22.0	-41.5	-23.8	-39.5	-22.0	-39.5	-22.0	-39.5	-22.0
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	14.8	35.9	12.8	34.1	19.3	35.9	21.7	35.9	19.3	35.9
Делумно ќе се зголеми	80.9	61.9	87.4	63.7	80.9	61.9	78.5	61.9	80.9	61.9
Значително ќе се зголеми		2.5		2.5		2.5		2.5		2.5
Неприменливо	4.5									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	80.9	64.4	87.4	66.2	80.9	64.4	78.5	64.4	80.9	64.4
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Во која насока се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително се заострени						
Делумно се заострени	3		3	3.3	3	3.3
Во основа останаа непроменети	73.1	15.6	52.8	14	51.8	14
Делумно се олеснети	14	74.5	40.2	78.7	41.2	78.7
Значително се олеснети	3.9	4	3.9	4	3.9	4
Неприменливо	5.9	5.9				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-14.9	-78.5	-41.1	-79.4	-42.1	-79.4
Број на банки коишто одговорише	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Во која насока влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		19.6	36.1	38.4		5.9	21.2	-18.8
Б) Притисок од конкуренција			63.3	0.6		9.9	-12.3	-0.6
-Конкуренција од други банки			63.3	26.8	4.0	5.9	-48.0	-30.8
В) Согледувања за ризикот		21.7	3.8	38.4		9.9	4.2	-16.7
-Очекувања за вкупната економска активност		11.8	35.0	47.3		5.9	-8.6	-35.5
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		42.2	51.9			5.9	25.2	42.2
-Кредитна способност на потрошувачите		12.0	39.7	42.4		5.9	2.0	-30.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			0.3			59.3		0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

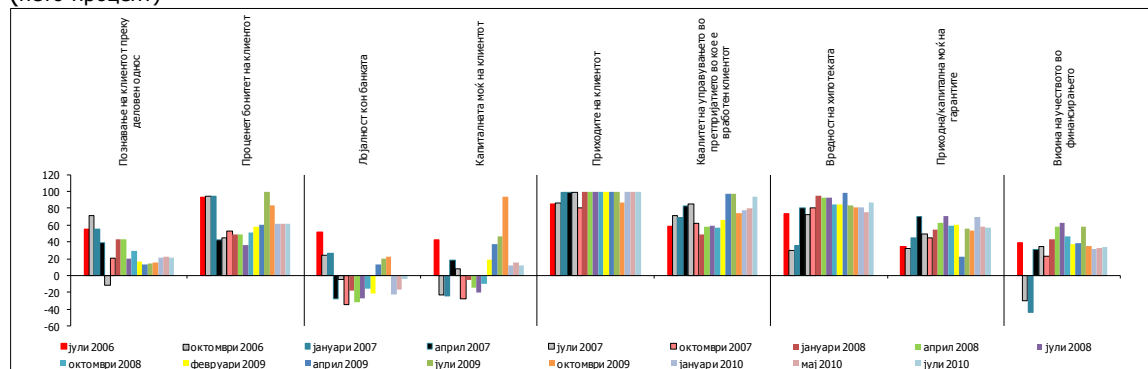
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
Познавање на клиентот преку деловен однос		5.7	67.2	22.0	5.1		22.0	21.4
Проценет бонитет на клиентот			38.7	45.5	15.8		61.1	61.3
Лојалност кон банката	38.4	0.3	26.7	30.4	4.2		-16.4	-4.1
Капиталната моќ на клиентот		38.4	10.9	36.4	14.3		16.0	12.3
Приходите на клиентот				20.7	79.3		99.7	100.0
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		0.5	5.7	93.6	0.2		80.4	93.3
Вредност на хипотеката			12.6	40.0	47.4		75.6	87.4
Приходна/капитална моќ на гарантите			42.5	52.2	5.3		57.7	57.5
Висина на учеството во финансирањето		22.5	20.4	16.4	40.4	0.3	33.3	34.3
Останати фактори. Ве молиме наведете ги					0.2	59.1		0.2

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението
(нето-процент)

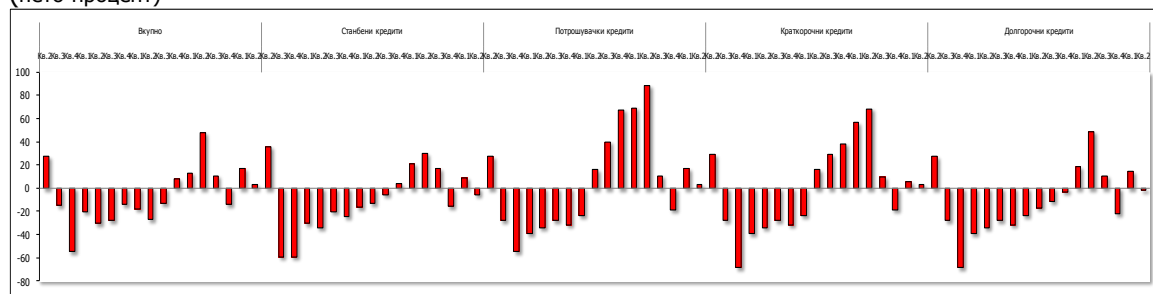
13. Какво влияние имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително влијаеја	17.7	3.6	8.8		17.7	3.6	11.8	3.6	14.7	3.6
Делумно влијаеја	17.2	72	20.2	67	36.3	76.9	17.2	76.9	39.3	71.8
Незначително влијаеја	65	19.5	65	21.9	45.9	19.5	65	19.5	45.9	19.5
Не влијаеја				5.2			5.9			4.9
Неприменливо		4.9	5.9	5.9						0.2
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	17.7	3.6	8.8	-5.2	17.7	3.6	5.9	3.6	14.7	-1.3
Број на банки коишто одговори	14	15	14	15	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Во која насока се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

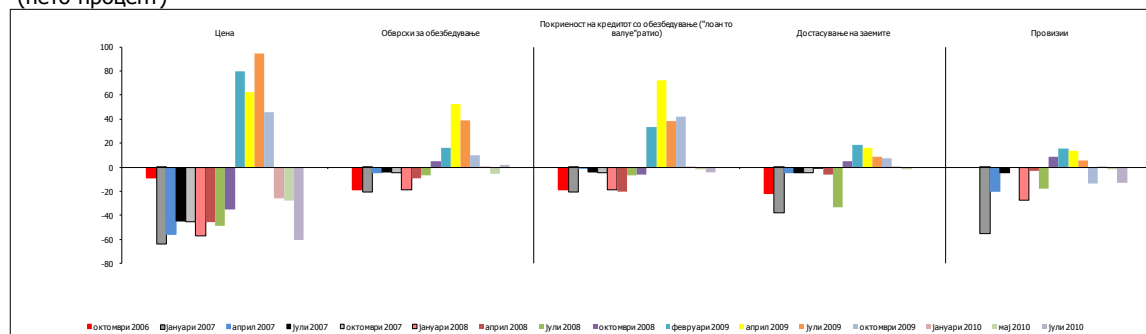
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Цена			39.2	56.6	4.0	0.2	-28.0	-60.6
Б) Останати услови			25.5	38.4		4.2		
-Обврски за обезбедување		6.1	89.5	4.2		0.2	-5.8	1.9
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("лоан то валуе"ратио)			95.6	4.2		0.2	-2.1	-4.2
-Достасување на заемите			99.8			0.2	-1.9	0.0
-Провизии		6.3	74.2	19.3		0.2	-1.9	-13.0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			0.3			53.6		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 20

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		6.7	18.0	75.1		0.2	-19.1	-68.4
Б) Притисок од конкуренција			48.3	17.2		4.2	-14.3	-17.2
-Конкуренција од другите банки			76.6	14.3	4.0	5.1	-30.9	-18.3
В) Согледувања за ризикот		1.7	11.3	40.8		4.2	1.5	-39.1
-Очекувања за вкупната економска активност		6.8	45.7	47.3		0.2	-8.6	-40.5
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		25.5	74.3			0.2	22.5	25.5
- Кредитна способност на потрошувачите	1.1	5.9	50.4	42.4		0.2	2.2	-35.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			38.7			15.2		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Во која насока се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

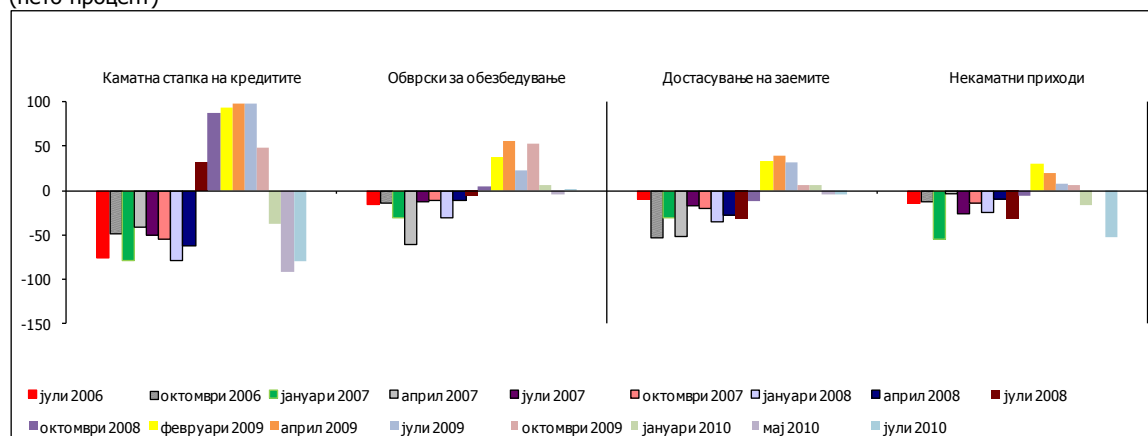
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Каматна стапка на кредитите			20.6	74.9	4.3	0.2	-91.6	-79.2
Б) Останати услови			19.5	40.8		4.2	-2.2	-40.8
-Обврски за обезбедување		3.3	94.5	2.0		0.2	-4.1	1.3
-Достасување на заемите			95.6	4.2		0.2	-4.1	-4.2
-Некаматни приходи		5.7	36.4	57.7		0.2	0.0	-52.0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			38.4			20.9		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 21

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително е намалена						
Делумно е намалена	3.9		5.8		3.9	
Во основа остана непроменета	18.1	15.0	19.3	16.7	33.1	55.3
Делумно е зголемена	77.7	79.1	74.8	79.3	62.9	44.7
Значително е зголемена				4.0		
Неприменливо	0.2	5.9				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	73.8	79.1	69.0	83.3	59.0	44.7
Број на банки коишто одговорише	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Потребности за финансирање			9.6	50.7		9.9	38.8	50.7
- Перспективи на пазарот за станбена изградба		7.9	47.2	39.0		5.9	41.8	31.1
- Доверба на потрошувачите		1.8	30.6	61.7		5.9	78.4	59.9
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето		21.1	73.0			5.9	-24.0	-21.1
Б) Употреба на алтернативно финансирање			59.7			9.9	0.0	0.0
- Заштеди на населението			93.9	0.2		5.9	-3.0	0.2
- Кредити од останатите банки		12.3	77.8		4.0	5.9	-3.1	-8.3
- Останати извори на финансирање		0.6	93.3	0.2		5.9	0.0	-0.4
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги						59.3	19.1	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							мај 2010	јули 2010
А) Потребности за финансирање			7.2	53.1		4.2	51.0	53.1
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		1.8	40.9	57.1		0.2	40.8	55.3
-Доверба на потрошувачите		1.8	43.3	54.7		0.2	52.8	52.9
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			21.9			4.2	0.3	0.0
-Заштеди на населението			99.6	0.2		0.2	0.0	0.2
-Кредити од останати банки		31.6	64.2		4.0	0.2	-27.1	-27.6
-Останати извори на финансирање		0.6	99.0			0.4	0.0	-0.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			38.4			15.2		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете ги Вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително ќе се заострат						
Делумно ќе се заострат						
Во основа ќе останат непроменети	64.8	74.9	55.8	59.5	51.8	59.5
Делумно ќе се олеснат	31.2	19.2	40.2	40.5	44.2	40.5
Значително ќе се олеснат	3.9		3.9		3.9	
Неприменливо		5.9				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-35.1	-19.2	-44.1	-40.5	-48.1	-40.5
Број на банки коишто одговориле	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010	мај 2010	јули 2010
Значително ќе се намали						
Делумно ќе се намали						
Во основа ќе остане непроменет	18.2	51	15.7	54.6	10.1	54.9
Делумно ќе се зголеми	77.8	39.1	80.3	29.5	85.9	40.9
Значително ќе се зголеми	3.9	4.2	3.9	15.9	3.9	4.2
Неприменливо		5.7				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	81.7	43.3	84.2	45.4	89.8	45.1
Број на банки коишто одговорил	14	15	14	15	14	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	6.80	16.50	77.00				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		34.70	98.20				1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	62.10	100.10	37.10	32.60			1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	40.60	66.60	32.80				1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	11.10	83.40		5.80			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	23.30	18.30				39.00	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата	7.40	11.10	2.30	59.60			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	41.90	29.50	71.90	0.20			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?	32.80	74.20	32.60	43.80			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?	32.60	66.10	39.60	47.70			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?	37.10	61.70	36.90	47.80			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	2.50	47.00	18.20	32.60			1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?	27.60	20.00	34.60	18.00	0.10		1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5)

Кредитирање на населението*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?	0.8	99.2					1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	36.3	60.4	3.3				1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	63.3	38.9	0.2				1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	81.6	18.4		11.7			1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти	31.8	40.1				28.1	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	15.3	94.8	4.9				1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4- останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	13.4	86.1	0.5				1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	5.5	85.0	21.0	0.2			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?	11.9	75.6		39.2			1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	11.6	63.0	37.1				1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотекиите?	6.6	80.3	11.7		1.4		1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

* Некои банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои не одговориле на прашањата.